

Safe Sport Allies

Protejarea copiilor în cluburile sportive locale

Scenariul pentru facilitatorii atelierului
„Învățați să răspundeți corect la hărțuire și
abuz ca antrenori”

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Cuprins

Scenariu de implementare pentru intervenția antrenorilor Safe Sport Allies: un atelier pentru antrenori cu scopul de a stimula conversația, de a detecta semne, de a răspunde și de a preveni hărțuirea și abuzul în clubul sportiv.

Copyright © 2023 Safe Sport Allies

Autori: Tine Vertommen, Helena Verhelle, An De Kock și Karolien Adriaens.

Consortiul Safe Sport Allies este format din institute de cercetare Universitatea de Științe Aplicate Thomas More (BE), Institutul Mulier (NL), Universitatea de Științe Aplicate HaagaHelia (FIN) și Open University (NL), organizațiile sportive Cyprus Sport Organization (CY), și Athletics Club Bilbao (ES), și organizațiile de practică Centrul de etică în sport (BE), De Stilte Verbroken (NL) și Terre des hommes – Aide à l'enfance dans le monde (RO).

Tradus inițial din olandeză în română

Proiectul SAFE SPORT ALLIES este cofinanțat de Uniunea Europeană în cadrul proiectului Erasmus+ Collaborative Partnership 622589-EPP-1-2020-1-BE-SPO-SCP.

Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

Cuprins

Bun venit!	4
Informații generale	5
Structura scenariului	6
Pregătirea atelierului	7
Prezentare schematică a atelierului	8
1. Bun venit, explicație și introducere	9
2. Introducere	10
3. Concurs pe scară	13
4. Ce ai face?	17
5. Introducere ofițer de protecție club	22
6. În concluzie	23
Anexa 1A: Situații competiție – Sporturi de echipă	24
Appendix 1B: Situații competiții – sporturi individuale	25

Bun venit!

Bun venit la Safe Sport Allies! Safe Sport Allies, sau pe scurt SSA, este un proiect de colaborare cu mai mulți parteneri internaționali: Universitatea de Științe Aplicate Thomas More (BE), Institutul Mulier (NL), Universitatea de Științe Aplicate Haaga-Helia (FIN) și Open University (NL), organizațiile sportive Cyprus Sport Organization (CY) și Athletics Club Bilbao (ES), și organizațiile de practică Centrul de etică în sport (BE), De Stilte Verbroken (NL) și Terre des hommes – Aide à l'enfance dans le monde (RO)

Proiectul SSA a fost cofinanțat de programul de parteneriat de colaborare Erasmus+ al Uniunii Europene și își propune să dezvolte programe educaționale destinate membrilor cluburilor sportive locale pentru a proteja tinerii participanți la sport de hărțuire și abuz.

Unul dintre rezultatele acestui proiect este un atelier pentru antrenori care îi introduce în subiectul hărțuirii și abuzului în sport. În timpul atelierului oferim exerciții pentru a-i învăța pe antrenori cum să evalueze (gravitatea) hărțuirii și abuzului față de tinerii participanți la sport. De asemenea, antrenorii sunt încurajați să discute între ei despre limite și despre ce pot face ei înșiși în situații de hărțuire și abuz.

Acest scenariu vă oferă toate informațiile de care aveți nevoie pentru a pregăti și conduce acest atelier.

Informații generale

Acest atelier „Învățați să răspundeți corect la hărțuire și abuz ca antrenori” a fost creat pentru participarea a aproximativ 5 - 15 antrenori simultan și poate fi susținut de ofițerii de protecție ai clubului, administratori sau facilitatori instruiți. Recomandăm facilitatorului să se pregătească folosind acest scenariu.

Dacă, în calitate de ofițer de protecție sau antrenor de club, preferați să facilitați discuții mai scurte pe acest subiect, puteți utiliza și Cardurile de Conversație Safe Sport Allies. Aceste carduri descriu diferite metodologii pentru a discuta cu antrenorii despre hărțuire și abuz înainte, în timpul sau după un antrenament/tabără/competiții sau turnee și pot fi [descărcate gratuit](#).

Structura scenariului

Atelierul constă într-o sesiune față în față de aproximativ 90 de minute. Sesiunea este compusă din mai multe componente, inclusiv exerciții, discuții și schimb de cunoștințe.

În acest scenariu folosim pictograme pentru a vă ajuta să găsiți cu ușurință informațiile de care aveți nevoie.

	Informații Generale	Pe parcursul scenariului, sunt furnizate informații generale pentru unele teme. Aceste informații sunt furnizate în primul rând pentru dvs., facilitatorul, pentru a ajuta la ghidarea sesiunii. Nu trebuie să acoperiți aceste informații cu antrenorii.
	Exerciții	Petot parcursul atelierului există mai multe sarcini/exerciții pentru antrenori. Veți găsi explicația acestor sarcini la această pictogramă.
	Sarcină	Acest simbol indică faptul că există o sarcină pentru facilitator.
	Informații Importante	Pe tot parcursul scenariului, veți găsi informații importante pentru fiecare exercițiu. Fiți atenți la ele!

Pregătirea atelierului

Grupul țintă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 – 15 antrenori sportivi pentru tineri (minim 16 ani) ai unui-club sportiv local
Durata atelierului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atelier față în față: max. 90 de minute
Obiective	<p>După atelier, antrenorul sportiv de tineret...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. poate identifica diferitele forme de hărțuire și abuz, 2. poate indica faptul că limitele sunt diferite pentru fiecare (colegi antrenori, participanți la sport), 3. este conștient de importanța consimțământului participanților săi la sport și 4. va raporta responsabilului clubului situațiile de hărțuire și abuz.
Conținut	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții care stimulează interacțiunea și discuția ▪ Exemple de neglijare și hărțuire și abuz fizic, psihologic și sexual
Materiale	<p>Înainte de începerea atelierului, facilitatorul trebuie să verifice dacă are toate materialele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cărți cu situații (Scalarea riscurilor) ▪ Proiector și ecran (opțional și dacă sunt prezente în club) ▪ PowerPoint cu materialul cazului (opțional)

Prezentare schematică a atelierului

Conținut	Obiective	Durață
1. Bun venit, explicație și introducere <ul style="list-style-type: none"> Runda de prezentări		5'
2. Introducere <ul style="list-style-type: none"> Întrebări de deschidere despre hărțuire și abuz	(1)	10'
3. Scalarea riscurilor <ul style="list-style-type: none"> Clasificarea unui set de comportamente de hărțuire și abuz Explicația sistemului de puncte limită	(2), (3)	30'
4. Ce ați face? <ul style="list-style-type: none"> Descrierea cazului de hărțuire și abuz Discuție de grup pentru a evalua situația Facilitatorul oferă sfaturi despre ce trebuie făcut într-o astfel de situație	(2), (3), (4)	35'
5. Introducere - ofițer de salvagardare a clubului	(4)	5'
6. În încheiere <ul style="list-style-type: none"> Mesaje de luat acasă	(1-4)	5'

1. Bun venit, explicație și introducere – (5 MIN)

Materiale

- PowerPoint (opțional)

Începeți prin a le ura bun venit antrenorilor. Prezentați-vă pe scurt și indicați că sunteți acolo pentru a vorbi și a face exerciții pe subiectul hărțuirii și abuzului.

În această sesiune, veți vorbi despre hărțuire și abuz în sport și despre importanța comportamentului pozitiv al observatorilor. Scopul este de a învăța unul de la altul prin schimbul de gânduri și idei pe această temă în timpul sesiunii. În acest fel, putem înțelege mai bine ce valori și standarde considerăm fiecare dintre noi ca fiind importante, la ce acordăm în mod individual cea mai mare atenție și ce am face în mod similar sau diferit față de colegii noștri antrenori în cazuri de hărțuire și abuz.

Runda de prezentare

Puteți alege să faceți acest lucru într-un mod distractiv/original. Nu uitați că antrenorii s-ar putea să se cunoască deja bine.

- Nume
- Rol (funcție) la club
- Opțional: Care este cel mai special moment sportiv al dvs.? (acesta poate fi ca participant la sport, antrenor sau spectator) participant, coach, or spectator)

Stabiliți regulile de bază (opțional, dar recomandat)

- *Ne lăsăm unii pe alții să vorbim și ne ascultăm unul pe celălalt.*
- *Ne respectăm reciproc opiniile și punctele de vedere.*
- *Tot ce se discută în acest grup este și va rămâne confidențial. Din respect pentru ceilalți membri ai clubului, nicio informație de identificare nu ar trebui să fie partajată în timpul sesiunii.*
- *Nu există răspunsuri corecte sau greșite.*
- *Dvs. alegeți ce informații vreți să împărtășiți..*
- *Înțelegem că acesta este un subiect dificil. În cazul în care anumite emoții și/sau amintiri apar în timpul sau după sesiune, vă rugăm să contactați ofițerul de safeguarding al clubului, o linie de asistență locală sau pe cineva în care aveți încredere.*
- *În cazul în care cineva este copleșit, poate lua o pauză.*

2. Introducere – (10 MIN)

Exercițiu

- I. **Evaluează dacă următoarele exemple sunt situații de hărțuire și abuz.** (Da vs Nu)
  - Cereți antrenorilor să decidă individual dacă consideră că situația este un exemplu de hărțuire și abuz.
  - În timpul atelierului față în față, puneți-i pe o linie imaginară în care un capăt reprezintă răspunsul „Da”, iar celălalt capăt reprezintă „Nu”.
  - După ce au dat răspunsul, cereți antrenorilor să explice de ce se simt astfel.
  - Ulterior, puteți oferi informații suplimentare despre motivul pentru care o situație este sau nu un exemplu de hărțuire și abuz din punctul nostru de vedere.

Situații:

A. E. Mark (55 de ani) a jucat tenis de mulți ani și este un fan fidel al clubului de tenis. El asistă în mod regulat la meciuri și le frecventează des pe cele ale lui Silke, care are 16 ani. Silke simte ca Mark se uită la ea tot timpul. Când se uită în direcția lui Mark, el îi face ocazional cu ochiul.

Lucruri pe care le puteți lua în considerare atunci când discutați situația:

În acest exemplu, sentimentele lui Silke și experiențele ei sunt prioritare. Silke se simte inconfortabil din cauza comportamentului lui Mark. Este vorba despre sentimentul lui Silke și nu despre intenția lui Mark.

- B. Viktor (10 ani) are o accidentare la genunchi și nu poate participa la meciul de fotbal. Își dorește foarte mult să joace și îi sugerează antrenorului că ar putea sta în poartă pentru că, chiar și cu accidentarea sa, ar trebui să poată face asta. Însă antrenorul răspunde: „Să stai în poartă înseamnă să joci fotbal. Du-te să stai în galerie și ai grijă de genunchiul tău!”

Lucruri pe care le puteți lua în considerare atunci când discutați situația:

Este important ca antrenorii să comunice clar și corect participanților la sport de ce nu li se permite să participe la joc. În acest caz, antrenorul vrea să se asigure că Viktor nu joacă cu o accidentare pentru a preveni agravarea accidentării. În acest caz antrenorul își asumă responsabilitatea de a pune sănătatea lui Victor pe primul loc.

- C. Sara și James (amândoi în vârstă de 16 ani) își trimit fotografiile nud unul altuia și se bucură să facă asta. Ei și-au promis unul altuia să nu arate sau să trimită pozele altor persoane.

Lucruri pe care le puteți lua în considerare atunci când discutați situația

(notă: aceste informații de fond se referă la contextul judiciar belgian în 2023. Recomandăm facilitatorului să investigheze situația specifică a țării în care se implementează programul):

- Trimiterea pozelor nud cu tine (sexting) unui alt adult (ambii având vârsta de 18 ani) nu se pedepsește atâta timp cât ambele părți și-au dat acordul. Nici schimbul de poze nud între tineri de 16 și 17 ani nu este incriminat atunci când se face cu acordul reciproc și când nu există o poziție dominantă a uneia dintre cele două părți.
- În acest caz, Sara și James au aceeași vârstă și sunt egali. Ambii și-au dat acordul să trimită și să primească poze cu ei înșiși nud. Ei fac asta complet voluntar. Nu există nici o constrângere sau șantaj. Astfel, în acest caz, nu există nicio conduită penală.

Câteva comentarii suplimentare:

- Sexting-ul între minori cu vârsta sub 16 ani este pedepsit de lege deoarece, din punct de vedere legal, acest comportament este văzut ca realizarea și distribuția de imagini abuzive ale minorilor. Legea caută să protejeze copiii și tinerii și nu vrea neapărat să-i pedepsească dacă acest comportament se întâmplă între 2 tineri sub 16 ani cu acord. Este important de menționat că educația în această situație este esențială.
- De asemenea, este important să subliniem faptul că adulții pot avea opinii morale diferite despre sexting și este în regulă. Cu toate acestea, este esențial să subliniem faptul că 1.) nu este un comportament infracțional dacă este consensual și între 2 părți egale și 2.) acest lucru este foarte frecvent în rândul tinerilor.

- D. Quin (15 ani) ratează un tir de trei puncte în timpul unui meci important de baschet. Din frustrare, tatăl ei își aruncă sticla cu apă spre ea din public.

Lucruri pe care le puteți lua în considerare atunci când discutați situația:

Tatăl ei își exprimă frustrările direct față de Quin, în loc să-și încurajeze fiica să încerce să înscrie din nou. În mod clar, nu deține controlul asupra propriilor emoții și frustrări și arată asta într-un mod incorect.

I. **Cunoașteți alte exemple de hărțuire și abuz care nu au fost încă abordate?** (contribuție liberă).

- În timpul acestui exercițiu, lăsați antrenorii să ofere exemple proprii/suplimentare de hărțuire și abuz în sport.
- Mai întâi îi puteți pune să își noteze exemplele pe post-it-uri. Apoi treceți peste aceste exemple împreună.

Tabelul de mai jos este ilustrativ pentru dvs. în calitate de facilitator, dar poate fi folosit și pentru a discuta gama largă de hărțuire și abuz. Exemplele de hărțuire și abuz date de antrenori, pot fi completate folosind informațiile și tabelul de mai jos.

Neglijare	Abuz psihologic	Abuz fizic	Abuz sexual fără contact
Neglijarea medicală	A fi ignorat sau exclus	Ritualuri de inițiere dăunătoare din punct de vedere fizic	Priviri cu tentă sexuală
Neglijarea medicală	Nu primește apreciere pentru realizările sportive	Dopaj forțat	Imagini sexuale (primire, fabricare, transmitere sau vizionate forțată)
Neglijarea nevoilor de bază, cum ar fi hrana sau apa	Tipare și așteptări mari nerealiste	A fi forțat să joace sau să se antreneze în timp ce este bolnav, epuizat sau rănit	Obligarea să se dezbrace
Neglijarea educațională	Ritualuri de inițiere dăunătoare din punct de vedere psihologic	Lovirea, plesnirea, lovirea cu pumnul, ciupirea, mușcarea, arderea, lovitura cu picioarele etc.	Atingeri sexuale
Lipsa echipamentului athletic sigur	A fi amenințat, injurii, abuz verbal	Corecții dăunătoare/ dureroase din punct de vedere fizic	Agresiunea sexuală
			Penetrare (sau tentativă) genitală, orală, anală
			Ritualuri de inițiere dăunătoare din punct de vedere sexual

Informații importante

- Asigurați-vă că toate formele și tipurile de hărțuire și abuz sunt abordate în mod clar (folosind tabelul dacă este necesar) și nu doar cele mai „cunoscute tipuri”. Este important ca antrenorii să aibă o perspectivă asupra gamei largi de hărțuire și abuz în sport.

3. Concurs pe scară – (30 MIN)

Materiale

- Fișe cu situații (Anexele 1A și 1B)

Introducere

Hărțuirea și abuzul se manifestă în diferite tipuri și grade. Unde se află exact linia dintre comportamentul acceptabil și inacceptabil este diferit pentru fiecare și se poate schimba, de asemenea, în timp. Acest lucru face ca judecarea situațiilor de hărțuire și abuz să fie destul de dificilă. Avem tendința de a reacționa mai întâi din sentimentele noastre personale. Cu toate acestea, acest lucru nu este de încredere și cauzează confuzii pentru cei implicați, deoarece este diferit pentru fiecare. Acest lucru poate fi deosebit de dificil pentru copii și adolescenți, deoarece adesea ei nu înțeleg încă acest comportament și încep să își testeze limitele. Prin urmare, este important să vă bazați evaluarea hărțuirii și abuzului pe criterii stabilite.

Exercițiu

- Împărțiți antrenorii în grupuri de 3 sau 4 persoane și oferiți fiecărui grup un set de cartonașe care conțin diferite situații. Cereți-le să clasifice comportamentele în ordinea severității (1 = cel mai puțin sever – 6 = cel mai grav).
- Când toate grupurile au clasat comportamentele, cereți-le să-și împărtășească clasamentul cu celelalte grupuri. Clasamentul este același? Există diferențe?
- Apoi, purtați o discuție cu întregul grup folosind întrebările de reflecție.

Situații Sporturi de echipă:

- A. Un membru al echipei de băieți (16 ani) plesnește sau ciupește uneori fundul unei fete (16 ani) în timpul antrenamentului.
- B. Antrenorul principal face continuu mici comentarii despre greutatea unuia dintre sportivi (14 ani) în fața întregii echipe.
- C. Bart (21 de ani), un sportiv, se uită adesea la un grup de fete de la clubul sportiv (15 ani) în timp ce se antrenează pe terenul de lângă echipa sa. Acest lucru le face să se simtă inconfortabil.
- D. Membrii unei echipe (16 ani) exclud un membru dintre coechipieri lor din grupul acestora WhatsApp.
- E. Un grup de jucători (14 ani) care stă pe bancă în timpul jocului aruncă cutii de suc în direcția adversarului în timpul pauzei.
- F. Frank (42 de ani) strigă și îi jignește pe jucătorii adulți ai echipei sale atunci când echipa adversă înscrie în finala cupei.
- G. Aster (15 ani) este rugat de antrenorul său să se concentreze complet pe cariera sportivă și să piardă cât mai puțin timp cu temele și școala.

Situații Sporturi individuale:

- A. Un participant la sport de sex masculin (16 ani) uneori îl plesnește sau ciupește fundul unei fete participante la sport (16 ani) cu care se antrenează adesea.
- B. Sofie, antrenorul principal, face continuu mici comentarii despre greutatea unuia dintre sportivi (14 ani) în fața celorlalți participanți.
- C. Bart (21 de ani), un sportiv care se antrenează adesea în aceeași sală, se uită în mod regulat la o fată din club (15 ani). Acest lucru o face să se simtă inconfortabil.
- D. Membrii unei echipe (16 ani) își exclud unul dintre coechipieri din grupul lor WhatsApp. Nu se antrenează împreună, dar sunt din același club.
- E. După un eveniment, un părinte își ceartă copilul și îl numește „învins” și „bun de nimic” în fața celorlalți părinți și participanți la sport pentru că, potrivit acestora, copilul nu a făcut tot posibilul.
- F. Frank (42 de ani), antrenor, îi cere Lisei (16 ani) să concureze în timpul jocului. Kinetoterapeutul recomandă insistent să nu facă acest lucru, deoarece îi poate agrava leziunea.
- G. Ismail (15 ani) este rugat de antrenorul său să se concentreze complet pe cariera sportivă și să piardă cât mai puțin timp cu temele și școala.

Întrebări de reflecție

Folosiți următoarele întrebări pentru a reflecta cu grupul asupra clasamentului acestuia. Furnizați informații atunci când este necesar.

- Cum ați evaluat situațiile?
- Ați folosit criteriile specifice pentru a face clasamentul?
- Ce v-a făcut să credeți că ceva a fost mai mult sau mai puțin grav?
- Unde este limita pentru dvs.?
- Există anumite lucruri care au cântărit mai mult în evaluare decât altele pentru dvs.?
- Sunteți de acord/nu sunteți de acord cu clasamentul celorlalte grupuri? De ce?

Informații importante

Menționați că a experimenta hărțuire și abuz este întotdeauna o situație extrem de subiectivă. Fiecare are propria sa estimare a ceea ce este (ne)potrivit și unde se află limitele sale. Comportamentul poate fi considerat și mai mult sau mai puțin sever în funcție de situație sau de persoanele implicate. Prin urmare, este aproape imposibil să se facă o clasificare generală pentru toate tipurile de hărțuire și abuz. Pentru a vă ajuta și îndruma, organizațiile belgiene de experți Sensoa, Pimento și Icobra au dezvoltat sistemul de puncte de limită (bazat pe [Sistemul Sensoa Flag](#)). Sistemul se bazează pe șase criterii și vă poate ajuta să evaluați mai „obiectiv” situațiile de hărțuire și abuz și să dezvoltați un răspuns pedagogic bazat pe evaluarea dumneavoastră.

În timp ce dumneavoastră, în calitate de facilitator, utilizați întrebările de reflecție, puteți adăuga mai multe informații utilizând cele 6 criterii ale sistemului de puncte limită (vezi Informații de bază).

Informații de bază

Sistemul de puncte limită conține șase criterii pentru a evalua dacă putem vorbi sau nu de hărțuire și abuz. Criteriile pot ajuta ca anumite comportamente să fie discutabile și mai obiective și vor ajuta obținerea unui răspuns adecvat la anumite comportamente.

Cele șase criterii sunt:

1. **Consimțământul individual/acordul societății pentru comportament:** Uitați-vă la nivel individual pentru a vedea dacă persoanele implicate sunt de acord cu comportamentul specificat. De asemenea, este important să vedeți dacă există acorduri sociale (formale/informale) în jurul anumitor comportamente despre modul în care vă tratați reciproc.

- Pe de o parte, vă uitați la nivel individual pentru a vedea dacă persoanele implicate sunt de acord cu comportamentul specificat. Sunt de acord? Au cerut-o în mod explicit? Este de dorit?
- Pe de altă parte, explorați modul în care acest comportament este perceput la nivel societal. La urma urmei, atunci când interacționați cu oamenii, există multe reguli și acorduri formale și informale despre modul în care vă tratați unii pe alții. Este important să știți care sunt manierele, normele și valorile comune în cadrul societății și să le aplicați.

2. **Angajament voluntar:** Angajamentul voluntar se referă la a fi în situație prin alegere și a interacționa cu cealaltă persoană în mod complet voluntar. De asemenea, înseamnă că oricând poți spune stop și ieși din situație.

- Nu există nimic voluntar când cineva este forțat fizic sau psihologic să facă lucruri. Acestea pot include manipulare, șantaj, înșelăciune, amenințări sau forțarea să păstreze lucrurile secrete. Situația devine mai gravă atunci când devine mai dificil să scapi din acea situație.

3. **Egalitate:** O situație poate depăși granițele îndată ce există o inegalitate între cei implicați. Acest lucru se întâmplă atunci când există un dezechilibru de putere în ceea ce privește vârsta, cunoștințele, inteligența, prestigiul, puterea, poziția,... Nu inegalitatea face ca situația să treacă de limită, ci faptul că se abuzează de această inegalitate pentru a profita.

- (In)egalitatea dintre cei implicați poate apărea ca număr, vârstă, cunoștințe, inteligență, prestigiu, putere, poziție, experiență de viață, maturitate, statut etc.
- În situațiile de agresiune, există întotdeauna o inegalitate între agresor și persoana agresată. În interacțiunile sexuale, egalitatea este preferată, astfel încât să nu existe dominația a unei persoane asupra alteia.

4. **Nivel de dezvoltare sau funcțional:** Ne așteptăm ca adulții să aibă un nivel minim de auto- direcționare emoțională și comportamentală și maturitate pentru a funcționa în situații sociale și sexuale. Comportamentul copiilor și adolescenților depinde mai mult de stadiul de dezvoltare în care se află în prezent. Acest lucru nu înseamnă că îi aprobăm, dar uneori pune situația într-o lumină diferită

- Neașteptăm ca un adult să fie capabil să evalueze ceea ce este un comportament sănătos și acceptabil pentru sine și pentru ceilalți. În plus, un adult competent realizează importanța respectării granițelor, atât ale lor, cât și ale celorlalți. Dar uneori există motive să credem că cealaltă persoană nu este capabilă să înțeleagă acele limite:

- Boală sau deteriorare, cum ar fi demența
- Dizabilitate mintală
- Condiții temporare sau permanente, cum ar fi psihoza, episodul maniacal sau depresiv, durerea, oboseala excesivă sau îndrăgostirea
- Intoxicație
- Trauma
- Handicap: limbaj insuficient pentru a vorbi sau insuficient familiarizat cu tradițiile și obiceiurile

Când aveți la cunoștință că lucrați sau interacționați cu persoane cu dizabilități de dezvoltare emoțională, este mai puțin probabil să fiți surprins dacă aceștia acționează într-o manieră agitată sau dau dovadă de mai puțin autocontrol; deoarece acest lucru este mai probabil să se potrivească nivelului lor de dezvoltare emoțională.

Comportamentele copiilor sau adolescenților depind mai mult de stadiul de dezvoltare în care se află. Lista cu comportamentele la care să vă așteptați în funcție de vârstă poate fi găsită [aici](#).

5. **Context:** : În funcție de etichetă și regulile unui context, situația devine mai puțin gravă sau este chiar este complet ok. Sau invers, cu cât comportamentul este mai nepotrivit într-un anumit context, cu atât situația va deveni mai gravă. O mamă care își trage copilul cu putere pe trotuar când se apropie o mașină în viteză este o situație diferită de cea când o mamă face același lucru pentru deoarece copilul cere o bomboană la casa unui supermarket. (ex. oferirea unui feedback negativ unui coleg pe un ton plin de reproș, singuri sau în fața altora?)
  - În funcție de etichetă și regulile unui context, situația devine mai puțin gravă sau este chiar este complet ok. Sau invers, cu cât comportamentul este mai nepotrivit într-un anumit context, cu atât situația va deveni mai gravă.

6. **Impact:** Există vreun impact negativ sau daune asupra celor implicați (fie pentru persoana care inițiază comportamentul, persoana care suferă comportamentul, pentru alte persoane implicate sau pentru contextul sportiv)?

Impactul hărțuirii și abuzului se poate manifesta în moduri diferite (de exemplu, fizic, psihologic, social etc.) și are grade diferite (de exemplu, datorită repetiției și/sau duratei comportamentului, intensității, conștientizării și/sau intenției comportamentului).

4. Ce ai face? – (35 MIN)

Materiale

- Beamer și ecran (opțional și dacă este disponibil)
- PowerPoint cu cazuri (opțional)

Introducere

Acum că știm ce este hărțuirea și abuzul și că acestea apar în diferite tipuri și severități, este la fel de important să aveți sfaturi și instrumente pe care să le folosiți dacă observați, bănuiți sau dacă cineva vă spune despre o situație de hărțuire și abuz. Când se întâmplă asta, sunteți în poziția unui spectator și este important să reacționați corect. Din acest motiv, vom analiza acum câteva cazuri.

Exercițiu

- Fiecare caz descrie o situație de hărțuire și abuz.
- Citiți fiecare caz cu voce tare și discutați folosind întrebările de reflecție.
- Luați-vă timp pentru a discuta ce ar putea face un antrenor într-o astfel de situație.

Caz 1: Arthur

Fernando și Jonathan sunt antrenori de tineret la clubul sportiv local. Sunt foarte iubiți și de încredere și petrec mult timp cu tinerii participanți la sport. Din această cauză, aud o mulțime de povești. O astfel de poveste este despre Arthur, un participant la sport în vârstă de 14 ani. Aparent, Arthur este sistematic exclus și nu invitat la activități sociale organizate de colegii săi. Nu știe asta pentru că colegii săi au un grup WhatsApp fără el. De asemenea, Fernando și Jonathan au auzit că coechipierii îi ascund ocazional hainele și lucrurile lui Arthur în vestiar în timp ce acesta face duș. De asemenea, toți sunt de acord să nu vorbească cu Arthur și, uneori, îl împing sau îi dau un pumn în timpul antrenamentului. Pe teren, Arthur este luat în bătaie de joc și uneori abordat cu cruzime. Fernando a observat că Arthur devine din ce în ce mai retras în ultima vreme.

Cereți antrenorilor să se pună în locul lui Fernando și Jonathan. Folosiți întrebările de reflecție pentru a discuta situația din grup.

Întrebări de reflecție

- **Cum vă simțiți în legătură cu această situație?**
- **În ce măsură recunoașteți comportamentul de agresiune în această situație?**
- **Ce s-ar întâmpla dacă nu ați face nimic ca antrenor în această situație?**
- **Ce impact ar putea avea această situație asupra performanței participanților la sport și/sau a echipei dacă nu ați făcut nimic?**
- **Care ar fi sau nu motive pentru a interveni ca antrenor?**
- **Ca și antrenor, ce ați face în această situație?**

Informații de bază

Sfaturi (pe baza sistemului de puncte limită):

Deoarece acest caz este despre hărțuire, un prim pas bun ar fi să informați și să discutați situația cu **ofițerul de protecție a clubului** și să lucrați împreună pentru a vedea cum să rezolvați cel mai bine problema.

În continuare, este important **să vorbiți cu Arthur** pentru a discuta despre cum se simte, de ce are nevoie și cum îl puteți ajuta. Cel mai bine este să faceți acest lucru mai întâi înainte de a aborda participanții la sport care fac bullying, deoarece este important ca Arthur să fie inclus în pașii care vor fi făcuți și să se simtă confortabil cu acești pași.

- Aveți o conversație separată cu Arthur. Este recomandat să alegeți o cameră în care să nu fiți întrerupt de alte persoane.
- Spuneți-i lui Arthur ce ați auzit și ascultați ce are de spus Arthur despre asta. „Am auzit că ceilalți participanți la sport ți-au ascuns hainele și lucrurile și că te exclud. Îmi poți spune ceva mai multe despre asta?”
- Ascultați povestea lui Arthur și lasați loc pentru emoții: „Văd că ești supărat. Cum te simți? De ce ai nevoie?”
- Indicați că au fost depășite limitele și că dezaprobați acest comportament.
- Împreună, discutați opțiunile și ce pași pot fi luați. Încercați să-l convingeți pe Arthur să includă persoane în care are încredere (de exemplu, părinți, prieteni, o linie de asistență).
- Stabiliți acorduri clare cu privire la pașii pe care îi veți lua (de exemplu, discuții de grup, implicarea ofițerului de protecție a clubului etc.) și cum îl veți ține la curent pe Arthur.

Câteva sfaturi pentru a vorbi cu tinerii participanți la sport:

- Deoarece incidentele de hărțuire sunt grave, vă puteți adresa direct participanților la sport despre comportamentul lor vătămător, hărțuitor și abuziv.
- Indicați ceea ce face comportamentul(ele) inacceptabil(e) și numiți clar comportamentul incorect. De exemplu:
*„Am auzit că îl excludeți pe Arthur și îi ascundeți lucrurile în vestiar”
„Nu este în regulă să excludeți pe cineva sau să luați lucrurile cuiva. Să știți că acest comportament permite luarea de sancțiuni. Alegem să abordăm acest lucru mai întâi prin conversație. În cazul în care comportamentul vostru nu se oprește, vor exista consecințe.”*

Întrebați participanții la sport de ce s-au implicat în acest comportament și gândurile lor despre ce ar trebui făcut:

- „Ce v-a determinat să faceți asta?”
- „Cum v-ați simți dacă ați fi tratat în acest fel?”
- „Ce credeți că ar trebui să facem în legătură cu acest comportament?”
- „Ce puteți face pentru a fi mai buni ca indivizi și ca grup?”
- „Ce pași sunteți dispuși să faceți pentru a restabili situația?”

Asigurați-vă că înțelegeți gravitatea situației

- “Poate fi luate sancțiuni serioase pentru acest tip de comportament. Am ales să abordăm acest lucru mai întâi prin conversație, dar în cazul în care comportamentul vostru nu se schimbă, vor exista consecințe mai grave.”

Ce este un spectator/martor sau comportamentul spectatorului?

De asemenea, discutați pe scurt despre diferitele forme de comportament ale spectatorilor în urma studiului de caz al lui Arthur. Rugați-i să vă ajute să se gândească la diferite exemple.

Sfat: Începeți cu exemplele negative mai întâi și terminați cu exemplele pozitive.

În situații de hărțuire și abuz, de multe ori sunt implicate mai multe persoane decât doar făptuitorii și victimele. În calitate de **martor**, puteți avea un impact în timpul și după un incident de hărțuire și abuz, în rău sau în bine.

	Reactiv (În timpul sau imediat după un incident)	Proactiv (Fără legătură cu un incident)
Pozitiv	În timpul: făcând situația să se oprească prin intervenție După aceea: adăpostiți victima, contactați părinții, abordați făptuitorul, ...	Obțineți o educație, conduceți prin exemplu, oferiți tinerilor un cuvânt de spus
Negativ	În timpul: Încurajarea, aplaudarea, participarea După aceea: a nu crede, a minimiza, a discredita,...	Răspândirea miturilor despre viol, promovarea inegalității de gen, a face glume neprietenoase cu privire la femei sau LGBTQI, netolerând participarea tinerilor participanți la sport,...

Caz 2: Elisabeth

Elisabeth, o jucătoare de hochei pe teren în vârstă de 15 ani, tocmai iese dintr-o perioadă lungă de reabilitare din cauza unei accidentări la spate. Cu o zi înainte de un meci important, ea începe din nou antrenamentul. Elisabeth încă suferă puțin din cauza accidentării, dar a putut să participe la aproximativ jumătate din antrenament și a mers foarte bine. Tu, ca antrenor al jucătorilor mai tineri de hochei pe gazon, auzi o conversație între Elisabeth și antrenoarea ei Céline. Céline o roagă pe Elisabeth să joace mâine, în ciuda faptului că tocmai se întoarce. Céline spune că fără ea, echipa nu are nicio șansă. Medicul lui Elisabeth a indicat faptul că ea ar trebui să finalizeze mai întâi două sesiuni complete de antrenament înainte de a participa la un meci. Elisabeth însăși abia așteaptă să joace din nou și dorește absolut să participe. Este încrezătoare că totul va merge bine și corpul ei este pregătit, la fel ca coechipiera ei Sarah, care s-a întors devreme după o accidentare. Elisabeth nu vrea să-și dezamăgească antrenorul sau echipa și este hotărâtă să-i ajute să câștige acest meci.

Folosiți întrebările de reflecție pentru a discuta situația din grup

Întrebări de reflecție

- *Cum te simți în legătură cu această situație?*
- *Ce s-ar întâmpla dacă nu ai face nimic ca antrenor în această situație?*
- *Ce impact ar putea avea această situație asupra performanței participanților la sport și/sau a echipei dacă nu ați face nimic?*
- *Care ar fi sau nu motivele pentru a interveni ca antrenor?*
- *Ca antrenor, este ușor să-i trageți la răspundere pe colegii antrenori dacă nu se descurcă bine cu ceva în opinia dvs.? De ce da/nu? (Dacă există atât antrenori mai tineri, cât și mai experimentați, puteți întreba și dacă acest lucru diferă atunci când aveți mai multă sau mai puțină experiență ca antrenor în cadrul unui club).*
- *Ca antrenor, ce ați face în această situație?*

Informații de bază

Suntem conștienți că intervenția și/sau chestionarea deciziei unui coleg antrenor nu este un pas ușor de făcut, deși în această situație, este important să discutăm cu antrenoarea Céline. Dacă nu vă simțiți confortabil să vă adresați direct lui Céline, puteți merge la ofițerul de protecție al clubului.

În această situație, este important ca antrenoarea Céline să fie abordată și să fie clar că nu este în regulă ca jucătorii să participe împotriva sfatului medicului.

De asemenea, puteți vorbi cu Elisabeth despre ceea ce ai auzit. Discutați cu ea că nu este corect ca antrenorul ei să-i ceară să participe la un meci atunci când nu este pregătită fizic sau împotriva sfaturilor medicului. Din punct de vedere motivațional, este important să subliniem că determinarea și eforturile ei de a reveni sunt admirabile și fac parte din ceea ce o face atât de importantă pentru echipă, dar că este important să-și facă timp pentru a se recupera și a reveni în formă. Subliniați că este esențial să se urmeze sfaturile medicului.

Deoarece Elisabeth este atât de hotărâtă să facă parte din acest meci important, puteți lucra cu ea pentru a vedea cum poate contribui, deși ea însăși nu poate să participe.

În sfârșit, puteți lua legătura și cu părinții lui Elisabeth, deoarece este un incident destul de grav, iar Elisabeth este minoră. Poate fi important să informați părinții despre poziția clubului, astfel încât aceștia să se asigure că sfatul medicului este întotdeauna urmat. În acest fel, părinții sunt implicați și pot fi cu ochii pe fiica lor pentru a se asigura că nu le sunt depășite limitele. Dacă Elisabeth însăși nu are curajul să fie împotriva antrenorului, este important ca părinții să știe la cine pot apela pentru a raporta o astfel de situație.

Caz 3: Emiel și Jonas (optional)

- **S-ar putea să fiți presat de timp în acest moment în timpul atelierului. Este în regulă să săriți peste acest studiu de caz. În acest sens, este important să vă asigurați că împărtășiți următoarele informații generale:**
  - Dacă situațiile sunt foarte grave și este implicat un comportament infracțional, cel mai bine, ca antrenor, este să chemați imediat ofițerul de protecție al clubului. În această situație specială, ofițerul de supraveghere al clubului va fi, cel mai probabil, supravegheat de API-ul federației.

După antrenamentul unui grup mixt de participanți la sport în vârstă de 12 ani, observați că Emiel și Jonas merg spre vestiarele și dușurile fetelor. Nu ați acordat prea multă atenție atunci, dar a doua zi una dintre fete vine la dvs. și vă spune că Emiel și Jonas făceau în secret poze în dușurile fetelor cu smartphone-urile lor. Fetele au auzit că pozele au fost trimise întregii echipe de băieți într-un grup WhatsApp. Fetele sunt foarte supărate și se tem că pozele vor fi transmise și altora.

Folosiți întrebările de reflecție pentru a discuta situația din grup.

Întrebări de reflecție

- *Cum vă simțiți în legătură cu această situație?*
- *Ce s-ar întâmpla dacă nu ați face nimic ca antrenor în această situație?*
- *Ce impact ar putea avea această situație asupra performanței participanților la sport și/sau a echipei dacă nu ați face nimic?*
- *Ca antrenor, ce ați face în această situație?*
- *Pe cine ați implica în abordarea acestei situații?*

Informații generale

Deoarece această situație este foarte gravă, cel mai bine este ca antrenorul să cheme imediat ofițerul de supraveghere al clubului pentru a supraveghea și a gestiona această situație specială. Într-un astfel de caz, ofițerul de supraveghere al clubului va fi, cel mai probabil, asistat de ofițerul de protecție al federației.

De asemenea, poate fi o idee bună să contactați o agenție specializată pentru protecția copilului sau poliția, deoarece aceasta include difuzarea de imagini prin intermediul rețelelor sociale. Adesea, ele pot ajuta la eliminarea acestor imagini de pe Internet. În plus, puteți solicita sfaturi de la o linie de asistență pentru informații privind violența și abuzul asupra copiilor.

În acest caz, va fi necesară o conversație serioasă cu băieții, fetele și părinții. Această conversație ar trebui să fie supravegheată de ofițerul de protecție al clubului.

Clubul va trebui, de asemenea, să comunice cu toate părțile implicate cu privire pașii pe care îi va lua conducerea clubului. Cel mai probabil va fi desemnată o persoană de contact specifică pentru părinți, participanți la sport și antrenori. În calitate de antrenor, cel mai bine este să lăsați această comunicare și interacțiune în sarcina conducerii clubului.

Informații importante

- Este important să rețineți că, dacă cunoașteți sau suspectați un incident de hărțuire și abuz, informați imediat ofițerul de protecție a clubului. Această persoană este instruită să urmărească astfel de situații, să contacteze autoritățile competente și să ia toate măsurile necesare.

5. Introducere ofițer de protecție club - (5 MIN)

Pregătire

- Dacă organizați singuri atelierul, contactați ofițerul de protecție al clubului, rugându-i să participe și să se prezinte antrenorilor prezenți.

Introducere

- Ofițerul de protecție al clubului se prezintă și își descrie rolul și responsabilitățile în cadrul clubului. Este important să transmiteți că ofițerul de safeguarding al clubului este, de asemenea, întotdeauna disponibil atunci când există întrebări sau nelămuriri.
- Dacă nu există un ofițer de protecție al clubului în club, discutați în consultare cu administrația clubului dacă o altă persoană (ofițer de tineret, ofițer de etică, ofițer de protecție al federației) poate fi invitată.

6. În concluzie - (5 MIN)

Materiale

- Prezentare PowerPoint

Întrebați antrenorii ce își vor aminti din acest atelier și apoi completați cu mesajele de mai jos. Puteți cere fiecărui antrenor să împărtășească un set cu ceilalți antrenori.

Mesaje păstrate

1. Hărțuirea și abuzul au diferite forme și grade.
2. În calitate de spectator, datoria dvs este să faceți ceva. Adesea, este nevoie doar de o întrevvedere rapidă cu un coleg sau cu ofițerul de protecție a clubului.
3. A nu face nimic îl favorizează întotdeauna pe cel care comite hărțuirea și abuzul.
4. Experimentarea hărțuirii și a abuzului este extrem de personală și, prin urmare, dificil de evaluat în mod complet obiectiv. Prin urmare, este important să auziți vocile participanților la sport în acest sens și să-i lăsați să determine singuri ce este hărțuirea și abuzul.
5. Discuția cu participanții la sport despre stabilirea și respectarea limitelor este cea mai bună modalitate de a preveni hărțuirea și abuzul. A avea reguli de bază clare și a crea o atmosferă în care participanții la sport se simt susținuți și liberi să vorbească este o sarcină importantă pentru fiecare antrenor.
6. Uneori situațiile de hărțuire și abuz sunt foarte complicate. În aceste cazuri, solicitați asistență în timp util de la ofițerul de protecție al clubului sau de la o persoană responsabilă din consiliu. Ofițerul de **saveguarding** al clubului este bine poziționat și instruit pentru a lua măsurile corespunzătoare.

Asigurați-vă că rămâneți puțin după atelier în cazul în care există întrebări sau dacă antrenorul dorește să discute ceva cu dvs.

Anexa 1A: Situații competiție – Sporturi de echipă

<p>Un membru al echipei de băieți (16 ani) plesnește sau ciupește uneori o fată (16 ani) în timpul antrenamentului.</p>
<p>Antrenorul face mici remarci despre greutatea unui sportiv (14 ani) în fața întregii echipe.</p>
<p>Bart (21 de ani), un sportiv, se uită adesea insistent la un grup de sportive (15 ani) care se antrenează pe terenul alăturat. Ceea ce le face să simtă inconfortabil.</p>
<p>Un grup de sportivi (16 ani) exclude unul din colegi din grupul WhatsApp.</p>
<p>Un grup de jucători (14 ani) stau pe bancă în timpul jocului și aruncă cutii de suc către jucătorii din echipa adversă în pauză.</p>
<p>Frank (42 de ani) strigă și jignește jucătorii adulți din echipa sa, când adversarii marchează în meciul de cupă.</p>
<p>Aster (15 ani) e rugat de antrenor să se concentreze complet asupra carierei sportive și să dedice cât mai puțin timp temelor și școlii.</p>

Anexa 1B: Situații competiții – sporturi individuale

<p>Un sportiv de sex masculin (16 ani) uneori plesnește sau ciupește o sportivă (16 ani) cu care se antrenează des.</p>
<p>Sofie, antrenorul principal, face continuu mici comentarii despre greutatea unuia dintre participanții în sport (14 ani) în fața celorlalți participanți în sport.</p>
<p>Bart (21 de ani), sportiv, se uită adesea la o fată (15 ani) în timp ce ea se antrenează pe teren. Acest lucru o face să se simtă inconfortabil.</p>
<p>Membrii unei echipe (16 ani) exclud un membru dintre coechipieri lor din grupul acestora WhatsApp.</p>
<p>După un eveniment, un părinte își ceartă copilul și îl numește „învingător” și „bun de nimic” în fața celorlalți părinți și participanți la sport pentru că, potrivit acestora, copilul nu a făcut tot posibilul.</p>
<p>Frank (42 de ani), antrenor, îi cere Lisei (16 ani) să concureze în timpul jocului. Kinetoterapeutul recomandă insistent să nu facă acest lucru, deoarece îi poate agrava accidentarea.</p>
<p>Ismail (15 ani) este rugat de antrenorul său să se concentreze complet pe cariera sportivă și să piardă cât mai puțin timp cu temele și școala.</p>

Și așa am ajuns la finalul atelierului!
Vă mulțumim pentru timpul acordat și
dedicarea acestui subiect important.
Sperăm că a fost o experiență distractivă și
educativă pentru toată lumea!

